

SPIS TREŚCI

Przedmowa	10
-----------------	----

POZYTYWIZM	11
-------------------------	----

1. Pozytywiści wobec przeszłości i teraźniejszości	12
---	----

Teksty

Aleksander Świętochowski, <i>My i wy</i> (fragmenty)	17
Piotr Chmielowski, <i>Utylitaryzm w literaturze</i> (fragmenty)	18
Adam Asnyk, <i>Daremne żale</i>	20
* <i>Dzisiejszym idealistom</i>	20

Komentarz

Jerzy W. Borejsza, <i>Noc postyczniowa</i>	21
--	----

Dialogi z tradycją

Tadeusz Konwicki, <i>Bobiń</i> (fragmenty)	22
Anna Kamińska, <i>Niemowa</i>	24

Czytamy i interpretujemy	24
---------------------------------------	----

Obserwujemy i ćwiczymy swój język	25
--	----

2. Naśladowanie rzeczywistości	26
---	----

Teksty

Bolesław Prus, <i>Kronika tygodniowa</i> (fragmenty)	29
* <i>Wieża paryska</i> (fragmenty)	32
* Henryk Sienkiewicz, <i>List z podróży do Ameryki</i> (fragmenty)	33
* Émile Zola, <i>Germinal</i> (fragmenty)	35

Komentarze

Jan Józef Lipski, [<i>Kroniki Prusa</i>]	41
Janina Kulczycka-Saloni, [<i>Naturalizm</i>]	42

Dialogi z tradycją

Andrzej Zaniewski, <i>Szczur</i> (fragment)	43
Ryszard Kapuściński, [<i>Mówić prawdę, czy upiększać?</i>]	43

Czytamy i interpretujemy	44
---------------------------------------	----

Obserwujemy i ćwiczymy swój język	45
--	----

3. Labirynty realizmu. <i>Lalka</i> Bolesława Prusa	46
--	----

Teksty

* <i>Recenzenci o „Lalce”</i>	49
* Bolesław Prus, <i>Słówko o krytyce pozytywnej</i> (fragmenty)	62
* Aleksander Świętochowski, <i>Dumania pesymisty</i> (fragmenty)	63

Komentarz

Józef Bachórz, [<i>Miłość Wokulskiego</i>]	63
--	----

Interpretacja

<i>Obraz Warszawy w „Lalce” Bolesława Prusa</i>	65
---	----

Dialogi z tradycją

Stefan Chwin, [<i>Wizyta u Hersego</i>]	67
---	----

Czytamy i interpretujemy	68
---------------------------------------	----

Obserwujemy i ćwiczymy swój język	70
--	----

4. Swoi, obcy i wyobcowani	71
Teksty	
Maria Konopnicka, * * * [A kto ciebie będzie złotem]	73
* * * [A jak poszedł król na wojnę]	74
Eliza Orzeszkowa, <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> (fragmenty)	75
* Wiktor Gomulicki, „ <i>El mole rachmim</i> ” (fragmenty)	76
* Eliza Orzeszkowa, <i>Kilka słów o kobietach</i> (fragmenty)	78
Maria Konopnicka, <i>Kubek</i>	81
* * * * [Wiem, że w okienku]	81
* * * * [Tu się droga załamała]	81
Komentarze	
Henryk Grynberg, [Wizerunek Żyda w literaturze pozytywistycznej]	82
Eva Hoffman, [Rozterki asymilacji]	83
[Wspólne życie]	84
Grażyna Borkowska, [Maria Konopnicka – żywot emancypantki]	85
Dialogi z tradycją	
Józef Hen, <i>Nowolipie</i> (fragmenty)	86
Anna Świrszczyńska, <i>Odwaga</i>	87
Czytamy i interpretujemy	88
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	89
5. Przewartościowania i powroty. Nad Niemnem	90
Teksty	
Eliza Orzeszkowa, [Poustańcza mogiła]	91
<i>Gloria victis</i> (rok 1863) (fragmenty)	96
Maria Konopnicka, <i>Rota</i>	98
* <i>Groby nasze</i> (fragmenty)	99
* Adam Asnyk, <i>Do młodych</i>	99
Komentarz	
Ewa Ihnatowicz, [W Korczynie i w Bobatyrówicach]	100
Dialogi z tradycją	
Czesław Miłosz, <i>Rozbieranie Justyny</i>	101
Czytamy i interpretujemy	103
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	105
6. Jaka historia?	106
Teksty	
* Henryk Sienkiewicz, <i>O powieści historycznej</i> (fragmenty)	108
* Piotr Chmielowski, [O „Potopie”]	109
* Bolesław Prus, [O „Ogniem i mieczem”]	111
* Stanisław Tarnowski, [O „Ogniem i mieczem”]	115
Komentarze	
Tadeusz Bujnicki, [Stylizacja w „Trylogii”]	117
Barbara Wachowicz, [Kobiety w życiu Sienkiewicza]	118
Dialogi z tradycją	
Witold Gombrowicz, <i>Sienkiewicz</i> (fragmenty)	119
Czytamy i interpretujemy	121
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	123
7. Wobec zagrożeń współczesności	124
Teksty	
* Bolesław Prus, <i>Wędrowka po ziemi i niebie</i> (fragmenty)	129
* Eliza Orzeszkowa, [Bez perspektywy na świat zaziemski życie ziemskie jest duszną celą]	130
Adam Asnyk, <i>Nad głębiami</i> (I, XXI, XXII)	132
* Felicjan Faleński, <i>Zakończenie</i>	134
<i>Meandry</i> (59, 86)	135

Komentarz	
Lew Szestow, [Wybory Raskolnikowa]	135
Dialogi z tradycją	
Czesław Miłosz, <i>Żona Karola Darwina</i>	137
Bronisław Maj, *** [Martwa natura rzeczy]	137
Czytamy i interpretujemy	138
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	139
Lektury dla ciekawych	140

DZIŚ

Emancypantki i feministki	142
Teksty	
Virginia Woolf, [Siostra Szekspira]	143
Aneta Górnicka-Boratyńska, [Feminizm przełomu wieków]	145
Kinga Dunin, [Kobieta w życiu publicznym]	145
Agnieszka Graff, [Jak się zostaje feministką?]	147
Izabela Filipiak, [Literatura i ciało]	147
Czytamy i interpretujemy	148

MŁODA POLSKA

1. Dekadenci, melancholicy i sny o potęgę	150
Teksty	
Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Koniec wieku XIX</i>	153
* <i>Lubię, kiedy kobieta...</i>	154
* <i>Anioł Pański</i>	157
* Stanisław Korab-Brzozowski, <i>Próżnia</i>	159
Leopold Staff, <i>Deszcz jesienny</i>	160
* Kazimiera Zawistowska, *** [Moja dusza jest łąką chaotycznych kwieci]	162
* Antoni Lange, <i>Rozmyślenia (I)</i>	163
Leopold Staff, <i>Kowal</i>	165
* Friedrich Nietzsche, <i>Moje pojęcie wolności</i>	165
* Aleksander Świętochowski, <i>Znaczenie ostatniej fali w sztuce</i> (fragmenty)	166
Komentarz	
Teresa Walas, [Światopogląd dekadencji]	167
Interpretacja	
„Kowal” Leopolda Staffa	168
Dialogi z tradycją	
Marcin Świetlicki, <i>Pora śmierci choinek</i>	169
Czytamy i interpretujemy	169
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	171
2. Być artystą	
Teksty	
Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Evviva l'arte!</i>	174
* Stanisław Przybyszewski, <i>Confiteor</i> (fragmenty)	175
* Joris Karl Huysmans, <i>Na uspak</i> (fragmenty)	180
* Charles Baudelaire, <i>Padlina</i>	182
* <i>Epilog</i>	184
* <i>Okna</i>	185
* <i>Malarz życia nowoczesnego</i> (fragmenty)	185

Komentarz	
Bożena Sadkowska, <i>Homo dandys</i> (fragmenty)	187
DIALOGI Z TRADYCJĄ	
Andrzej Bursa, <i>Ja chciałbym być poetą</i>	188
Jonasz Kofta, <i>Rimbaud, Aniele Stróżu mój</i>	189
Czytamy i interpretujemy	190
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	191
3. W poszukiwaniu istoty świata i języka poezji. Impresjonizm, symbolizm	192
TEKSTY	
Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Melodia mgieł nocnych</i>	193
Jan Kasprowicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i>	196
* Wincenty Korab-Brzozowski, <i>Powinowactwo Cieni i Kwiatów o Zmierzchu</i>	197
* Arthur Rimbaud, <i>Statek pijany</i>	198
Komentarze	
Maria Podraza-Kwiatkowska, [<i>Zainteresowanie snem</i>]	202
[<i>Zasada sugestii</i>]	203
DIALOGI Z TRADYCJĄ	
Małgorzata Baranowska, [<i>Lustra</i>]	204
Czesław Miłosz, <i>Traktat poetycki</i> (fragmenty)	204
Czytamy i interpretujemy	205
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	206
4. W poszukiwaniu istoty świata i języka poezji. Ekspresjonizm, klasycyzm, franciszkanizm. Leśmian	207
TEKSTY	
Jan Kasprowicz, <i>Dies irae</i> (fragmenty)	208
* Tadeusz Miciński, <i>Lucifer</i>	213
Jan Kasprowicz, * * * [<i>Rozmłowała się ma dusza</i>]	214
* * * [<i>Witajcie, kochane góry</i>]	215
Leopold Staff, <i>Przedśpiew</i>	216
* Bolesław Leśmian, <i>Zielona godzina</i> (VIII)	216
* <i>Piła</i>	217
Komentarz	
Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Istnienie</i>	220
DIALOGI Z TRADYCJĄ	
Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, pieśń nocnego wędrowca</i>	220
Czytamy i interpretujemy	221
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	223
5. Nowa proza. Żeromski. Conrad	224
TEKSTY	
* Stefan Żeromski, <i>Dzienniki</i> (fragmenty)	225
Komentarze	
Michał Głowiński, <i>Labirynt – przestrzeń obcości</i> (fragmenty)	234
Zdzisław Najder, [<i>Conrad – pisarz nowoczesny</i>]	236
DIALOGI Z TRADYCJĄ	
Magdalena Tulli, [<i>Smutek miasta</i>]	237
Czesław Miłosz, <i>Traktat poetycki</i> (fragment)	238
Czytamy i interpretujemy	238
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	240
6. W przestrzeni mitu. Reymont	241
TEKSTY	
* Władysław Reymont, <i>Pielgrzymka do Jasnej Góry</i> (fragment)	242
<i>Chłopi</i> (fragmenty)	245

Komentarz	
Kazimierz Wyka, [„Chłopi” – związki z epoką]	249
Dialogi z tradycją	
Tadeusz Nowak, <i>A jak królem, a jak katem będziesz</i> (fragmenty)	252
Czytamy i interpretujemy	252
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	253
7. Stanisław Wyspiański i teatr modernistyczny	254
Teksty	
* Stanisław Wyspiański, * * * [U stóp Wawelu miał ojciec pracownię]	257
* * * [Niech nikt nad grobem mi nie płacze]	257
Komentarz	
Franciszek Ziejka, <i>Magia</i> , „ <i>Wesela</i> ”	269
Interpretacja	
<i>Przepowiednia Wernybhory</i>	270
Dialogi z tradycją	
<i>Teatralny cyrograf</i> . Wywiad z Grzegorzem Jarzyną i Krzysztofem Warlikowskim	271
Czytamy i interpretujemy	272
Obserwujemy i ćwiczymy swój język	273
Lektury dla ciekawych	274

DZIŚ 275

Artyści – pozy i strategie	276
Teksty	
Dorota Masłowska, <i>Wojna polsko-ruska pod flagą biało-czerwoną</i> (fragmenty)	277
<i>Silna</i> . Wywiad z Dorotą Masłowską (fragment)	278
<i>Manifest neolingwistyczny</i> (fragmenty)	279
Jerzy Pilch, <i>Młodzi z „Brulionu”</i>	280
Jurij Andruchowycz, <i>Ciao, Perfecki...?!</i>	282
Czytamy i interpretujemy	282
Pytania, polecenia i problemy do powtórzeń	284
Indeks rzeczowy	286
Indeks osób i utworów	290